

Załącznik nr 1 do zarządzenia nr 5/2024
Dyrektora Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego
w Dębnie im.M.Jopka
z dnia 13.05.2024 roku

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

W

Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Dębnie im.M.Jopka

Podpis Dyrektora:

.....

ISO **27001** | ISO **22301**
CERTYFIKAT

Spis treści

Informacje ogólne	4
Rozdział I	
Definicje i podstawy prawne	5
Rozdział II	
Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem oraz zachowania niedozwolone wobec małoletnich ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb małoletnich niepełnosprawnych oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	10
Rozdział III	
Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia, krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego	13
Rozdział IV	
Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadamianie sądu rodzinnego	22
Rozdział V	
Procedury i osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury "Niebieskie Karty" oraz obowiązki Ośrodka w tym obszarze	23
Rozdział VI	
Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania.....	24
Rozdział VII	
Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielaniu mu wsparcia	25
Rozdział VIII	
Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego	25
Rozdział IX	
Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone	26
Rozdział X	
Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania małoletniego	26
Rozdział XI	
Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet	27
Rozdział XII	
Procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie	28

Rozdział XIII	
Ochrona danych osobowych i wizerunku małoletniego	29
Rozdział XIV	
Procedura weryfikacji przyszłego personelu	30
Rozdział XV	
Monitoring stosowania procedur - standardy ochrony małoletnich	34
Rozdział XVI	
Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu Ośrodka do stosowania standardów ochrony małoletnich, zasady przygotowania personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania podejmowanych czynności	35
Rozdział XVII	
Przepisy końcowe	36

Informacje ogólne

Podstawową normą obowiązującą w **Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Dębnie im.M.Jopka** jest zasada równego traktowania, która opiera się na zapewnieniu wszystkim małoletnim dostępu do edukacji w poszanowaniu ich praw ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb małoletnich niepełnosprawnych oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

W związku z wejściem w życie art. 7 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606), w ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.) wprowadzono rozdział 4b „Standardy ochrony małoletnich”.

W trosce o dobro małoletnich oraz realizując obowiązek prawny Dyrektor Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Dębnie im. M.Joka zwanego w dalszej części dokumentu jako „Ośrodek” w dniu 13 maja 2024 roku wprowadza standardy ochrony małoletnich mające na celu szeroko pojętą ochronę małoletnich oraz wypełnienie obowiązków prawnych.

Standardy ochrony małoletnich to zbiór zasad, które stawiają ochronę małoletniego w centrum działań i wartości Ośrodka i tym samym pomagają tworzyć bezpieczne, wolne od przemocy i przyjazne dla małoletnich środowisko. Małoletni mogą zostać pokrzywdzeni każdym rodzajem przestępstwa, jednak najczęściej w kontekście przestępczości na szkodę małoletnich wskazuje się na przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, wolności seksualnej i obyczajności, przeciwko rodzinie i opiece, czci i nietykalności cielesnej oraz przestępstwa przeciwko wolności.

Rozdział I

Definicje i podstawy prawne

§ 1

1. **Małoletni** - osoba, która nie ukończyła 18 roku życia lub uzyskała pełnoletność (wyjątek stanowi kobieta, która za zezwoleniem sądu wstąpi w związek małżeński po ukończeniu 16 lat) - art.10 § 1 i 2 Kodeksu Cywilnego.
2. **Personel Ośrodka** – ogół osób zatrudnionych w Ośrodku bez względu na formę zatrudnienia (umowa o pracę, umowy cywilnoprawne, wolontariat, stażyści i praktykanci).
3. **Pracownik** – osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło, umowy zlecenia lub innej w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Dębnie im. M.Jopka
4. **Dyrektor** – należy przez to rozumieć Dyrektora Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. M. Jopka w Dębnie.
5. **Zastępca dyrektora** – osoba zastępująca Dyrektora podczas nieobecności wyznaczona uchwałą zarządu powiatu.
6. **Ośrodek** - należy przez to rozumieć Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy i w Dębnie im. M.Jopka.
7. **Opiekun prawny** – to osoba, która ma za zadanie zastąpić małoletniemu rodziców, a także wypełnić wszystkie ciężące na nich obowiązki. Jest przedstawicielem ustawowym małoletniego, dlatego może dokonywać czynności prawnych w imieniu małoletniego i ma obowiązek chronić jego interesy prawne, osobiste oraz finansowe.
8. **Przemoc wobec małoletnich** - to stosowanie kar cielesnych, zadawanie cierpień psychicznych i inne formy poniżania małoletniego. To także niewywiązywanie się z opieki, które ma konsekwencje dla zdrowia fizycznego lub psychicznego małoletniego. Przemocą jest także celowe zaniechanie działań, które mogłyby zapobiec krzywdzie małoletniego.
9. **Przemoc domowa** – jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:
 - a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
 - b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,

- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

10. **Wykorzystywanie seksualne małoletniego** - to włączenie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub do której z pewnością nie dojrzał rozwojowo i nie może się na nią zgodzić w ważny prawnie sposób. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia w sytuacji, gdy taka aktywność wystąpi między dorosłym a małoletnim lub małoletnim a innym małoletnim, zwłaszcza jeżeli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Celem takiej aktywności jest zaspokojenie potrzeb innej osoby. Aktywność taka może dotyczyć:

- a) namawiania lub zmuszania małoletniego do angażowania się w czynności seksualne;
- b) wykorzystywania małoletniego do prostytucji lub innych prawnie zakazanych praktyk o charakterze seksualnym;
- c) wykorzystywania małoletniego do produkcji materiałów lub przedstawień o charakterze pornograficznym.

11. **Cyberprzemoc** - nazywamy nią różne akty przemocy popełnione, nasilone lub wspomagane za pomocą systemów teleinformatycznych i telekomunikacyjnych, takich jak telefony komórkowe, Internet, media społecznościowe, gry komputerowe online i inne komunikatory.

12. **Dane osobowe** – informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej („osobie, której dane dotyczą”); możliwa do zidentyfikowania osoba fizyczna to osoba, którą można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować, w szczególności na podstawie identyfikatora takiego jak imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy lub jeden bądź kilka szczególnych czynników określających fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej.

13. **Dyskryminacja** - (łac. discrimino – rozróżniam) oznacza traktowanie osób, które ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, religię, wyznanie, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną znajdują się w położeniu mniej korzystnym niż inne osoby w porównywalnej sytuacji.

§ 2

1. Standardy ochrony małoletnich są dokumentem **Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Dębnie im. M.Jopka** opisującym procedury ochrony małoletnich stosowane przez Ośrodek w celu spełnienia wymagań wynikających z:
- 1) Ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich” – art. 7 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606).
 - 2) Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
 - 3) Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 ze zm.);
 - 4) Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).

§ 3

1. W Ośrodku w pełni przestrzegane są prawa małoletnich obejmujące w szczególności:
- a) prawną i faktyczną ochronę życia;
 - b) zaspokojenie niezbędnych potrzeb koniecznych do właściwej egzystencji fizycznej z uwzględnieniem potrzeb małoletnich niepełnosprawnych oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
 - c) wolność sumienia;
 - d) wolność myśli;
 - e) wolność wyznania;
 - f) umożliwienie rozwoju osobistego;
 - g) utrzymywanie relacji społecznych;
 - h) szacunek i uznanie ze strony innych.

2. Prawa wymienione w punkcie 1 są prawami niezbywalnymi, natomiast ich ograniczenie może wynikać wyłącznie z norm prawnych oraz orzeczeń sądów powszechnych.

§ 4

1. Personel posiada wystarczającą wiedzę pozwalającą na prawidłowe wykrywanie, rozpoznawanie oraz reagowanie na podejrzenie lub fakt krzywdzenia małoletnich lub czynników ryzyka występujących w tym obszarze.
2. Personel posiada obowiązek reagowania na przypadki, w których istnieje uzasadnione podejrzenie faktu krzywdzenia małoletniego.
 - 1) Role poszczególnych osób w obszarze przeciwdziałania krzywdzeniu małoletnich:
 - a) personel Ośrodka- podczas wykonywanej pracy może zaobserwować fizyczne ślady krzywdzenia na ciele małoletniego; szczególną uwagę powinien zwrócić na widoczne na ciele małoletniego obrażenia takie jak m.in. ślady pobicia, siniaki, rany itp., których pochodzenie jest trudne do wyjaśnienia, a małoletni pytany o nie – podaje niewiarygodne, niespójne czy wręcz niemożliwe powody ich powstania; wykazywanie przez małoletniego oznak bólu podczas zajęć, w tym związanych z aktywnością fizyczną, widoczna jego niechęć do udziału w takich zajęciach lub/oraz przebiegania się przed nimi,
 - b) pedagog, psycholog - zbiera informacje o sytuacji szkolnej i rodzinnej małoletniego i poddaje je starannej analizie oraz prowadzi działania zmierzające do pomocy małoletniemu na terenie Ośrodka; za wiedzą i na polecenie Dyrektora może współpracować z sądami, kuratorem sądowym, policją/dzielnicowym, poradniami i ośrodkami oraz innymi podmiotami wspierającymi Ośrodek w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, dydaktycznych, opiekuńczych. Ponadto, poddaje analizie czynniki ryzyka świadczące o stosowaniu przemocy wobec małoletniego lub całkowicie ją wykluczające, na podstawie danych zebranych od:
 - personelu Ośrodka,
 - małoletniego,
 - rodziców/opiekunów prawnych małoletniego,
 - c) nauczyciele i wychowawcy – w trakcie bieżącej pracy obserwują małoletnich także pod kątem skutków ich krzywdzenia; kontaktują się z zatrudnionymi w Szkole pedagogiem/psychologiem.

W sytuacji podjęcia informacji o krzywdzeniu małoletniego natychmiast zawiadamiają Dyrektora lub w czasie jego nieobecności zastępcy, przekazując informacje o swoich wnioskach oraz obserwacjach małoletniego; wychowawca klasy udziela małoletniemu wsparcia na każdym etapie postępowania,

d) w przypadku zaistnienia zdarzenia, w którym osobą krzywdzącą jest osoba wchodząca w skład personelu – wymagane jest sporządzenie notatki służbowej dokumentującej okoliczności zdarzenia oraz przekazanie jej niezwłocznie Dyrektorowi;

- 2) Dyrektor reprezentuje Ośrodek na zewnątrz w sprawach związanych z ochroną małoletnich; zatwierdza i podpisuje dokumentację służbową w ww. obszarze oraz w sposób oficjalny występuje do ośrodka pomocy społecznej, sądu rodzinnego oraz organów ścigania (prokuratury, policji) w związku z zagrożeniem krzywdzenia małoletniego; jest uprawniony do złożenia zażalenia na postanowienie prokuratury o odmowie wszczęcia śledztwa w zakresie podejrzenia stosowania przemocy wobec małoletniego; podpisuje porozumienia z innymi instytucjami w zakresie współpracy interdyscyplinarnej;
- w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa, jest zobowiązany do udzielenia skrzywdzonemu małoletniemu pomocy psychologicznej, która ma służyć poprawie sytuacji małoletniego oraz osób dla niego najbliższych, a ponadto podejmuje działania polegające na:
- a) poinformowaniu o sytuacji wychowawcy klasy, do której uczęszcza pokrzywdzony małoletni, pedagoga, psychologa oraz rodziców/opiekunów prawnych małoletniego,
 - b) możliwości każdorazowego powołania zespołu interwencyjnego,
 - c) równoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa w obszarze psychicznym i fizycznym pozostałym małoletnim oraz personelowi;
- 3) W momencie zdiagnozowania czynników ryzyka, personel podejmuje we współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi małoletniego czynności zgodne z przyjętymi procedurami, przekazując niezbędną wiedzę na temat bieżącej oferty wsparcia;
- 4) Personel Ośrodka podejmuje działania mające na celu zmotywowanie rodziców/opiekunów prawnych do szukania dla siebie pomocy oraz wsparcia;

- 5) Personel Ośrodka w sposób bieżący monitoruje sytuację i stan małoletniego;
- 6) Personel Ośrodka posiada wystarczającą wiedzę, stosuje oraz egzekwuje zasady ustalonych w Ośrodku bezpiecznych relacji małoletni - małoletni, personel - małoletni.

Rozdział II

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem oraz zachowania niedozwolone wobec małoletnich ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb małoletnich niepełnosprawnych oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

§ 5

1. W ramach przyjętych standardów ochrony małoletnich określone zostają bezpieczne relacje między małoletnim a personelem, ze szczególnym uwzględnieniem zachowań niedozwolonych wobec małoletnich.
2. W bezpośrednim kontakcie z małoletnim, personel zapewnia mu poczucie komfortu psychicznego i bezpieczeństwa; uważnie obserwuje jego zachowanie i zauważa potrzeby; stosuje wobec małoletniego kulturę słowa; dostosowuje język komunikacji do jego wieku i możliwości psychospołecznych; z uwagą słucha komunikatów małoletniego i zapewnia mu swobodę wypowiedzi; przy ocenie sytuacji/zdarzenia z udziałem małoletniego nie formułuje własnych opinii, nie opiera się na osobistych odczuciach lub wrażeniach, a tylko i wyłącznie na faktach.
3. Personel zobowiązany jest do zachowania poufności informacji uzyskanych w związku z wykonywaną pracą lub pełnioną funkcją dotyczących zdrowia, potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych i innych informacji wrażliwych z punktu widzenia małoletnich uczniów i/lub ich rodziców/opiekunów prawnych.
4. W przypadku powzięcia informacji o skrzywdzeniu psychicznym i/lub fizycznym małoletniego, personel zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności i wyczucia w kontaktach z nim oraz wykazania dla niego odpowiedniego poziomu zrozumienia i empatii.
5. Pełna ochrona prawna przed każdą formą przemocy i wykorzystania przysługuje wszystkim małoletnim uczęszczającym do Ośrodka.
6. Personel przestrzega zasad równego traktowania wszystkich małoletnich uczęszczających do Ośrodka.

7. Wychowawcy i nauczyciele są zobowiązani do przeciwdziałania naruszeniu zasady równego traktowania w obszarze aktywnego udziału małoletnich w wydarzeniach i przedsięwzięciach organizowanych przez Ośrodek takich jak zajęcia kulturalne, sportowe, zajęcia dodatkowe oraz wycieczki.
8. W obszarach zadaniowych, osoba prowadząca zajęcia rozwija aktywność małoletniego i nie hamuje jej poprzez m.in. poniżanie, zawstydzanie, krytykowanie, obrażanie, lekceważenie, obojętność, itp. zachowania.
9. Dyrektor ma obowiązek stanowczego reagowania na różnego rodzaju przejawy dyskryminacji oraz mowę nienawiści.
10. W związku z przyjętą procedurą, personel zobowiązany jest zgłaszać do Dyrektora wszelkie zachowania zagrażające małoletnim.
11. W Ośrodku zabronione jest/są m.in.:
 - 1) stosowanie kar naruszających nietykalność cielesną czy też godność osobistą małoletnich;
 - 2) szykanowanie małoletnich;
 - 3) znęcanie się nad małoletnimi w obszarze psychicznym i fizycznym;
 - 4) zachowania wobec małoletnich, które wyczerpywałyby znamiona przemocy psychicznej, w tym takie jak m.in.: upokarzanie, poniżanie, ośmieszanie, lekceważenie, zawstydzanie, używanie wyzwisk, obraźliwych komentarzy, brak uwagi i właściwego wsparcia małoletnich, zaniechania lub zaniedbania; stawianie wobec nich oczekiwań i wymagań, którym nie są w stanie sprostać ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb małoletnich niepełnosprawnych oraz małoletnich ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
 - 5) używanie wobec małoletnich wulgarnych słów, niestosownych żartów, obraźliwych gestów;
 - 6) wypowiedanie wobec małoletnich treści o wydźwięku seksualnym, udostępnianie im materiałów o charakterze pornograficznym, składanie propozycji o charakterze seksualnym, nawiązywanie z nimi zabronionej prawem relacji (seksualnej);
 - 7) proponowanie, częstowanie alkoholem, wyrobami tytoniowymi i innymi używkami.
12. Małoletnim przysługuje prawo do prywatności. Zachowania naruszające to prawo są zabronione, przy czym jednak jeżeli sytuacja szczególna wymaga odstąpienia od tego prawa musi być ona każdorazowo uzasadniona, a małoletni niezwłocznie o niej

poinformowany. Niniejszy zapis nie dotyczy sytuacji związanych z pomocą w czynnościach samoobsługowych uczniom, którzy w sposób stały ze względu na stan zdrowia takiej pomocy wymagają.

13. Małoletni podlegają pełnej ochronie w toaletach, szatniach oraz przebieralniach. Bezwzględnie zabronione jest nagrywanie oraz fotografowanie małych w wskazanych miejscach.
14. Respektowanie zasad dotyczących zakazów, o których mowa powyżej musi być w pełni przestrzegane i nadzorowane przez wszystkie osoby, które podlegają tym zasadom.
15. W celu powstrzymania i wyeliminowania agresywnego zachowania, które zagraża życiu, zdrowiu lub bezpieczeństwu małych i innych osób, personel może podjąć działania w obronie koniecznej w zakresie niezbędnym do opanowania sytuacji. Reakcja personelu powinna być adekwatna do stopnia agresywnego zachowania.
16. Personel pomaga małym, małym niepełnosprawnym oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w tzw. czynnościach samoobsługowych, które są uzależnione od uzgodnień z rodzicami oraz potrzeb małego.
17. W przypadku bezpośredniego kontaktu personelu z małym należy przestrzegać poszanowania jego godności i intymności; kontakt fizyczny z małym nigdy nie może mieć charakteru niejawnego bądź ukrywanego, zabronione jest dotykanie małego w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany.

§ 6

1. Personel Ośrodka, a w szczególności nauczyciele i wychowawcy zobowiązani są do bezwzględnego zgłaszania Dyrektorowi celem podjęcia odpowiednich działań, zaobserwowanych i **często powtarzających** się zachowań u małych, polegających m.in. na:
 - 1) zaniedbaniu małego np. poprzez widoczne u niego oznaki głodu, brak higieny osobistej, brak regularnego zmieniania ubrań/butów bądź ich nieodpowiedni dobór do warunków pogodowych;
 - 2) dokonywaniu na terenie Ośrodka kradzieży jedzenia, pieniędzy, innych przedmiotów;
 - 3) widocznych na ciele małego obrażeniach takich jak m.in. ślady pobicia, zadrapania, siniaki, stłuczenia, zbiecia, rany itp., których pochodzenie jest trudne do

wyjaśnienia, a małoletni pytany o nie – podaje niewiarygodne, niespójne czy wręcz niemożliwe powody ich powstania, a ponadto objawach sugerujących obrażenia fizyczne np. utykanie na dolną kończynę, brak ruchomości górnej kończyny co uniemożliwia małoletniemu aktywne uczestnictwo w zajęciach wychowania fizycznego;

- 4) zauważalnym braku otrzymywania przez małoletniego podstawowej opieki medycznej, szczepień itp.
- 5) częstym nieprzygotowaniu małoletniego do zajęć lekcyjnych, ciągłym braku przyborów szkolnych, widocznej i nagłej zmianie jego zachowania, osiągnięciu słabszych wyników w nauce w stosunku do możliwości, lub/i częstej absencji;
- 6) widocznym strachu małoletniego przed powrotem do domu, unikaniem przez niego rozmów na temat jego rodziny albo inicjowaniem rozmów o przemoc; ucieczkach z domu;
- 7) zauważeniu niepokojących zachowań w relacjach rodzic/opiekun prawny - małoletni m.in. agresywnego zachowania wobec małoletniego, wyrażania się o nim w negatywny i deprecjonujący sposób, lekceważenia go i jego potrzeb itp.
- 8) nadmiernym zainteresowaniem małoletniego treściami pornograficznymi, widocznym jego rozbudzeniu seksualnym niestosownie do wieku (przejawiającym się m.in. w rozmowach, zachowaniu, pracach szkolnych gdzie pojawiają się motywy seksualne.

Rozdział III

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

§7

1. Procedura podejmowanej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez personel Ośrodka

- 1) W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu małoletniego lub uzasadnionego podejrzenia krzywdzenia, osoba z personelu Ośrodka, która powzięła informację o krzywdzeniu małoletniego sporządza notatkę służbową opisującą okoliczności zdarzenia i przekazuje ją Dyrektorowi, a w razie jego nieobecności osobie wyznaczonej do zastępstwa;

2) Dyrektor weryfikuje otrzymane informacje i podejmuje odpowiednie działania zgodne z poniższymi wariantami:

I. gdy małoletni doświadcza przemocy psychicznej w formie m.in. krzyku, wyzywania, ośmieszających lub nieodpowiednich komentarzy, upokarzania, groźenia, dyskryminacji, poniżania itp. przejawów przemocy należy:

- a) odseparować osobę podejrzaną o krzywdzenie od małoletniego i zadbać o jego bezpieczeństwo,
- b) przeprowadzić rozmowę dyscyplinującą z osobą podejrzaną o krzywdzenie małoletniego mającą na celu ustalenie przyczyn zaistniałej sytuacji i zobowiązać do zaprzestania tego działania,
- c) sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie,
- d) w przypadku braku poprawy - podjąć czynności o charakterze dyscyplinarnym i zakończyć współpracę z osobą krzywdzącą małoletniego.

II. gdy małoletni doświadcza przemocy fizycznej, w tym m. in. ciągnięcia za uszy, ciągnięcia za włosy, szarpania, popychania, szturchania, klapsów, bicia itp. przejawów przemocy należy:

- a) niezwłocznie odseparować osobę podejrzaną o krzywdzenie małoletniego od małoletniego i zadbać o jego bezpieczeństwo,
- b) sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie,
- c) podjąć czynności o charakterze dyscyplinarnym i zakończyć współpracę z osobą krzywdzącą małoletniego.

III. gdy małoletni doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu i/lub zagrożeniem jego życia należy:

- a) niezwłocznie odseparować osobę podejrzaną od małoletniego i zadbać o jego bezpieczeństwo,
- b) zorganizować udzielenie pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy medycznej, lub/oraz udzielić mu pomocy psychologicznej,
- c) sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie,

- d) niezwłocznie powiadomić organy ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- e) podjąć czynności o charakterze dyscyplinarnym i zakończyć współpracę z osobą krzywdzącą małoletniego.

IV. gdy małoletni zostanie wykorzystany seksualnie należy:

- a) niezwłocznie odseparować osobę podejrzaną od małoletniego i zadbać o jego bezpieczeństwo,
- b) udzielić pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy psychologicznej lub/oraz zorganizować udzielenie mu pomocy medycznej,
- c) sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie,
- d) niezwłocznie powiadomić organy ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- e) podjąć czynności o charakterze dyscyplinarnym i zakończyć współpracę z osobą krzywdzącą małoletniego.

2. Procedura podejmowanej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez osobę nieletnią (nie ukończyła 17 roku życia):

- 1) W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu małoletniego lub uzasadnionego podejrzenia, personel Ośrodka sporządza notatkę służbową opisującą okoliczności zdarzenia i przekazuje ją Dyrektorowi, a w razie jego nieobecności osobie wyznaczonej do zastępstwa;
- 2) Dyrektor Ośrodka weryfikuje uzyskane informacje i podejmuje stosowne działania zgodne z poniższymi wariantami:

I. gdy małoletni doświadcza przemocy psychicznej od osoby nieletniej w formie m.in. krzyku, wyzywania, ośmieszających komentarzy, upokarzania, grożenia, dyskryminacji, poniżania itp. przejawów przemocy należy:

- a) niezwłocznie odseparować osobę nieletnią od małoletniego i zadbać o bezpieczeństwo pokrzywdzonego małoletniego,
- b) przeprowadzić rozmowę z małoletnimi biorącymi udział w zdarzeniu oraz jego świadkami w celu wyjaśnienia przyczyn powstania konfliktu,
- c) po wyjaśnieniu przyczyn konfliktu – ustalić sposób jego rozwiązania (sposobami rozwiązania konfliktu mogą być w zależności od jego rodzaju i skali – rozmowa

z uczniami lub wdrożenie kontraktu rówieśniczego), a następnie monitorować wzajemne relacje pomiędzy stronami konfliktu,

- d) przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi osoby nieletniej - sprawcy krzywdzenia,
- e) przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi krzywdzonego małoletniego,
- f) sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie,
- g) w razie potrzeby - Dyrektor może powołać zespół interwencyjny,
- h) opracować zindywidualizowane plany naprawcze dla pokrzywdzonego małoletniego oraz nieletniego sprawcy,
- i) w przypadku powtarzającej się i nasilającej przemocy - Dyrektor może powiadomić właściwy miejscowo sąd rejonowy (wydział rodzinny i nieletnich).

II. gdy małoletni doświadcza przemocy fizycznej, w tym m. in. ciągnięcia za uszy, ciągnięcia za włosy, szarpania, popychania, szturchania, bicia, duszenia, kopania itp. przejawów przemocy należy:

- a) niezwłocznie odseparować osobę nieletnią od małoletniego i zadbać o bezpieczeństwo pokrzywdzonego małoletniego,
- b) przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi nieletniego sprawcy krzywdzenia,
- c) sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie,
- d) w razie potrzeby - Dyrektor może powołać zespół interwencyjny,
- e) opracować zindywidualizowane plany naprawcze dla pokrzywdzonego małoletniego oraz nieletniego sprawcy,
- f) w przypadku powtarzającej się i nasilającej przemocy - Dyrektor może powiadomić właściwy miejscowo sąd rejonowy (wydział rodzinny i nieletnich).

III. gdy małoletni doznaje ze strony osoby nieletniej przemocy, która skutkuje uszczerbkiem na zdrowiu i/lub zagrożeniem jego życia należy:

- a) niezwłocznie odseparować osobę nieletnią od małoletniego i zadbać o bezpieczeństwo pokrzywdzonego małoletniego,

- b) zorganizować udzielenie pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy medycznej lub/oraz udzielić mu pomocy psychologicznej,
- c) przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi osoby nieletniej - sprawcy krzywdzenia,
- d) przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi krzywdzonego małoletniego;
- e) koniecznym jest sporządzenie - na zaistniałą okoliczność - notatki służbowej w pełni opisującej zdarzenie,
- f) w razie potrzeby - Dyrektor może powołać zespół interwencyjny,
- g) jednocześnie Dyrektor powiadamia właściwy miejscowo sąd rejonowy (wydział rodzinny i nieletnich) i/lub organy ścigania.

IV. gdy małoletni zostaje wykorzystany seksualnie należy:

- a) niezwłocznie odseparować osobę nieletnią od małoletniego i zadbać o bezpieczeństwo pokrzywdzonego małoletniego,
- b) udzielić pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy psychologicznej lub/oraz zorganizować udzielenie mu pomocy medycznej,
- c) przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi osoby nieletniej - sprawcy krzywdzenia,
- d) przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi krzywdzonego małoletniego,
- e) koniecznym jest sporządzenie - na zaistniałą okoliczność - notatki służbowej w pełni opisującej zdarzenie,
- f) w razie potrzeby - Dyrektor może powołać zespół interwencyjny;
- g) jednocześnie Dyrektor powiadamia właściwy miejscowo sąd rejonowy (wydział rodzinny i nieletnich) i/lub organy ścigania.

3. Procedura podejmowanej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez rodzica lub opiekuna prawnego:

I. gdy małoletni jest zaniedbany i istnieje ryzyko dysfunkcji rodziców/opiekunów prawnych należy:

- a) zadbać o bezpieczeństwo małoletniego,

- b) przeprowadzić rozmowę z rodzicem/opiekunem prawnym lub rodzicami/opiekunami prawnymi wskazując możliwość uzyskania pomocy psychologicznej oraz materialnej,
- c) udokumentować przeprowadzoną rozmowę w formie notatki służbowej.

II. gdy małoletni doświadcza przemocy psychicznej lub przemocy fizycznej należy:

- a) zadbać o bezpieczeństwo małoletniego, zainicjować działania zmierzające do odseparowania rodzica/opiekuna prawnego stosującego przemoc od małoletniego,
- b) udzielić pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy psychologicznej,
- c) przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi i przekazać im informacje dotyczące konsekwencji prawnych stosowania przemocy wobec małoletniego oraz roli i obowiązków Ośrodka w zakresie zawiadamiania o podejrzeniu stosowania przemocy sądu rodzinnego i nieletnich oraz organów ścigania (policji, prokuratury),
- d) sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie,
- e) w razie potrzeby - Dyrektor może powołać zespół interwencyjny.

III. gdy małoletni doświadcza przemocy, która skutkuje uszczerbkiem na zdrowiu, i/lub zagrożeniem życia należy:

- a) zadbać o bezpieczeństwo małoletniego, zainicjować działania zmierzające do odseparowania rodzica/opiekuna prawnego stosującego przemoc od małoletniego,
- b) zorganizować udzielenie pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy medycznej lub/oraz udzielić mu pomocy psychologicznej,
- c) niezwłocznie powiadomić organy ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- d) sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie, które miało miejsce,
- e) w razie potrzeby – Dyrektorowi może powołać zespół interwencyjny;
- f) w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa wobec małoletniego - Dyrektor składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu rodzinnego i nieletnich,

- g) jednocześnie - wraz z wyżej wskazanymi czynnościami – Dyrektor wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”.

IV. gdy małoletni doświadcza wykorzystywania seksualnego należy:

- a) zadbać o bezpieczeństwo pokrzywdzonego małoletniego, zainicjować działania zmierzające do odseparowania rodzica/opiekuna prawnego stosującego przemoc od małoletniego,
- b) udzielić pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy psychologicznej lub/oraz zorganizować udzielenie mu pomocy medycznej,
- c) niezwłocznie powiadomić organy ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- d) sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie, które miało miejsce,
- e) w razie potrzeby - Dyrektor może powołać zespół interwencyjny;
- f) w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa wobec małoletniego - Dyrektor składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu rodzinnego i nieletnich,
- g) jednocześnie - wraz z wyżej wskazanymi czynnościami – Dyrektor wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”.

§8

Zespół interwencyjny

1. W szczególnych przypadkach dyrektor Ośrodka może powołać zespół interwencyjny.
2. Zespół interwencyjny i jego rola:
 - 1) Zebranie gruntownego wywiadu w obszarze sytuacji małoletniego jako wychowanka Ośrodka i rodzinnej małoletniego na podstawie przeprowadzonych rozmów z małoletnim, gronem pedagogicznym, psychologiem oraz rodzicami/opiekunami prawnymi.
 - 2) Udokumentowanie zebranych informacji w postaci notatek służbowych i przedłożenie ich do zapoznania dyrektorowi. W notatce służbowej powinna być dokładnie opisana rozmowa z małoletnim, która będzie uwzględniać najważniejsze informacje, zwłaszcza określenia używane przez małoletniego. Opisanie powinny być też uczucia jakie towarzyszą małoletniemu.

W sporządzaniu dokumentacji w tym obszarze obowiązuje zasada pełnej rzetelności, ponieważ notatki mogą być dowodem w sądzie rodzinnym i w sprawie karnej.

- 3) Sporządzenie planu pomocy małoletniemu, który jest adekwatny do zebranych informacji podczas wywiadu.
3. Zespół interwencyjny powołany w Ośrodku przygotowuje plan pomocy małoletniemu, który obejmuje proces zapewnienia bezpieczeństwa małoletniego oraz opracowany projekt wsparcia uwzględniający specyfikę sytuacji.
4. Skład zespołu interwencyjnego:
 - a) pedagog,
 - b) psycholog,
 - c) wychowawca małoletniego,
 - d) inne osoby z personelu Ośrodka wskazane przez dyrektora.
5. Zespół interwencyjny ustala z rodzicami/opiekunami prawnymi plan pomocy małoletniemu, który określa sposoby powstrzymania przemocy wobec małoletniego, przeprowadzenie konsultacji z odpowiednimi specjalistami oraz ustala szczegółowy harmonogram korzystania ze wsparcia osób i instytucji wspierających rodzinę w obliczu stosowanej przemocy wobec małoletniego.

§9

1. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia:

- 1) Plan pomocy małoletniemu, który jest ofiarą przemocy ma charakter zindywidualizowany i jest przygotowywany w oparciu o konkretną sytuację. Realizowany jest przez powołany zespół interwencyjny lub przez wyznaczone osoby (np. psycholog, pedagog, wychowawca).
- 2) Przykładowe czynności jakie należy podjąć w tym obszarze to:
 - a) podjęcie działań mających zapewnić bezpieczeństwo małoletniemu;
 - b) w szczególnych przypadkach należy przeprowadzić rozmowę interwencyjną z rodzicem/opiekunem prawnym, która polega na bezpośredniej konfrontacji rodzica/opiekuna z dowodami jednoznacznie świadczącymi o krzywdzeniu małoletniego. Rozmowa ta przeprowadzona jest wówczas, gdy wcześniejsze próby

współpracy z rodzicem/opiekunem prawnym okazały się nieskuteczne, a zebrane informacje wskazują na zagrożenie bezpieczeństwa małoletniego.

- c) rozmowę dzielimy na następujące etapy:
- a. przedstawienie faktów – informujemy rodzica/opiekuna lub sprawcę krzywdzenia małoletniego o zebranych informacjach w zakresie konkretnego zachowania rodzica/opiekuna i wskazujemy ich negatywny skutek dla małoletniego. Unikamy oskarżeń i obwiniania rodzica/opiekuna;
 - b. przedstawienie rodzicowi/opiekunowi oceny sytuacji z punktu widzenia Ośrodka. Personel przeprowadzający rozmowę nie stawia diagnozy, a jedynie nazywa problemy i kieruje do właściwego miejsca w którym rodzic/opiekun otrzyma pomoc;
 - c. w przypadku gdy krzywdzenie małoletniego przyjmuje poważne formy i Ośrodek zamierza powiadomić o tym fakcie inne instytucje (prokuraturę, sąd, policję, zespół interdyscyplinarny, ośrodek pomocy społecznej) należy poinformować o tym rodzica/opiekuna prawnego.
- d) objęcie małoletniego pomocą psychologiczno-pedagogiczną w Ośrodku w formie dostosowanej do jego potrzeb, w tym wskazanie rodzicom/opiekunom prawnym możliwości skorzystania ze wsparcia poradni specjalistycznej;
- e) powiadomienie sądu rodzinnego o sytuacji małoletniego;
- f) objęcie rodziców/opiekunów prawnych pomocą psychologiczno-pedagogiczną w formie porad, konsultacji, warsztatów i szkoleń;
- g) wnioskowanie o skierowanie małoletniego do specjalistycznej placówki pomocy małoletnim, jeżeli istnieje taka potrzeba;
- h) pomoc materialna w formie stypendium szkolnego/zasiłku szkolnego może być przyznana przez wójta/burmistrza/prezydenta miasta np. na wniosek dyrektora Ośrodka.

Rozdział IV

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadamianie sądu rodzinnego

§10

1. W przypadku powzięcia informacji o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego dyrektor Ośrodka składa zawiadomienie do organów ścigania.
Zawiadomienie składane jest na podstawie uzyskanych informacji oraz materiałów zebranych przez wskazane przez dyrektora osoby lub zespół interwencyjny, jeśli był powołany w Ośrodku.
2. W sytuacji, gdy dyrektor Ośrodka ma podejrzenie co do sposobu wykonywania przez rodziców władzy rodzicielskiej, która obejmuje w szczególności obowiązek i prawo rodziców do wykonywania pieczy nad małoletnim i majątkiem małoletniego oraz do wychowania małoletniego z poszanowaniem jego godności i praw oraz powinna być wykonywana tak, jak tego wymaga dobro małoletniego i interes społeczny, ma obowiązek zawiadomienia sądu o naruszeniu przez rodziców sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej.
3. W przypadku gdy dyrektor Ośrodka w związku z prowadzoną działalnością wszedł w posiadanie informacji o popełnieniu przestępstwa w stosunku do małoletniego, jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym Prokuraturę lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

Rozdział V

Procedury i osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury "Niebieskie Karty" oraz obowiązki Ośrodka w tym obszarze

§11

1. Ośrodek ma obowiązek założenia „Niebieskiej Karty” wówczas, gdy poweźmie uzasadnione podejrzenia o stosowaniu wobec małoletniego przemocy domowej. Ośrodek ma obowiązek dostrzeżenia i zgłoszenia problemu stosowania przemocy domowej wobec małoletniego. Upoważniony przez dyrektora Ośrodka wychowawca klasy/grupy wychowawczej, nauczyciel znający sytuację domową małoletniego, pedagog lub psycholog wypełnia „Niebieską Kartę - A” wszczynając tym samym procedurę „Niebieskie Karty”.
2. Personel oddelegowany przez dyrektora bierze czynny udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego, który stworzy zintegrowaną strategię pomocy oraz będzie monitorować sytuację małoletniego i rodziny.
3. Przekazanie wypełnionego formularza "Niebieska Karta - A" do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni od dnia wszczęcia procedury.
4. Kopia wypełnionego formularza pozostaje w Ośrodku.
5. Zgodnie z § 6 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870) jeżeli osobą doznającą przemocy domowej jest małoletni, formularz "Niebieska Karta - B" przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu, a w przypadkach, o których mowa w § 5 ust. 3 tj. jeżeli istnieje podejrzenie, że osobami stosującymi przemoc domową wobec małoletniego są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni - osobie najbliższej lub pełnoletniej osobie wskazanej przez małoletniego.
6. Obowiązki Ośrodka w ramach procedury „Niebieskie Karty”:
 - 1) Udziela kompleksowych informacji o:
 - a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą domową;

- b) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową.
- 2) Niezwłocznie organizuje dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową;
- 3) Może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową, na temat konsekwencji stosowania przemocy domowej oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
- 4) Diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową, w tym w szczególności osoby małoletniej;
- 5) Udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy małoletnim świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą domową.

Rozdział VI

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

§ 12

1. Ośrodek udostępnia wdrożone standardy ochrony małoletnich na stronie BIP jednostki, za pomocą dziennika elektronicznego, wywiesza na tablicy ogłoszeń w budynku Ośrodka Dębno 69, w wersji pełnej oraz skróconej przeznaczonej dla małoletnich.
2. Pełna wersja Standardów Ochrony Małoletnich jest dostępna w sekretariacie Ośrodka.
3. Wychowawca klasy i nauczyciel zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz wychowawcy w internacie są zobowiązani do zapoznania uczniów z przyjętymi Standardami Ochrony Małoletnich w wersji uproszczonej stanowiącej załącznik nr 1 lub załącznik nr 6 do niniejszych Standardów, podczas wspólnych zajęć.

Rozdział VII

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielaniu mu wsparcia

§ 13

1. Osobami odpowiedzialnymi za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu są pracownicy pedagogiczni.
2. Poza osobami wskazanymi w pkt 1 osobą przyjmującą zgłoszenie może być każda osoba z personelu Ośrodka do której małoletni zwróci się o pomoc.
3. Osoba, o której mowa w ust. 1 i 2 wypełnia Kartę zgłoszenia zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu małoletnich stanowiącą załącznik nr 4 do niniejszego dokumentu oraz niezwłocznie przekazuje ją do dyrektora.

Rozdział VIII

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

§ 14

1. Zdarzenia dotyczące ujawnionych bądź zgłoszonych incydentów lub zdarzeń, które zagrażają dobru małoletniego dokumentowane są na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej. Pisma utrwalone w postaci papierowej autor opatruje podpisem własnoręcznym. W ramach prowadzonych czynności sporządza się:
 - a) notatki służbowe,
 - b) raporty,
 - c) kartę zgłoszenia zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu małoletnich.
2. Dokumentacja z zakresu ujawnionych i zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego przechowywana jest przez dyrektora w pomieszczeniu biurowym.

Rozdział IX

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone

§ 15

1. Zachowania niedozwolone w relacjach pomiędzy małoletnimi obejmują zjawiska, mające na celu spowodowanie bólu i cierpienia zarówno fizycznego, jak i psychicznego u drugiej osoby, należą do nich np.:
 - 1) **agresja fizyczna**, która obejmuje m.in.:
 - a) bójki pomiędzy małoletnimi,
 - b) uderzanie,
 - c) kopanie,
 - d) policzkowanie,
 - e) opluwanie,
 - f) wszelkie inne działania powodujące fizyczny ból.
 - 2) **agresja słowna**, która obejmuje m.in.:
 - a) używanie wulgarnych słów, gestów i żartów,
 - b) czynienie obraźliwych uwag,
 - c) nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej,
 - d) wykorzystywanie wobec drugiego małoletniego przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

Rozdział X

Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania małoletniego

§ 16

1. Personel Ośrodka będący bezpośrednim świadkiem agresywnego zachowania małoletniego, jest zobowiązany do realizacji następujących czynności:
 - 1) Bezzwłocznie podejmuje reakcję słowną na zaistniałą sytuację.
 - 2) Izoluje od grupy małoletniego zachowującego się agresywnie z zachowaniem bezpieczeństwa własnej osoby.
 - 3) W uzasadnionych przypadkach wzywa pomoc (pedagoga, psychologa lub innego nauczyciela).

- 4) Udziela niezbędnej pomocy pokrzywdzonemu małoletniemu.
- 5) Zapewnia bezpieczeństwo pozostałym małoletnim.
- 6) W toku dalszych czynności ustala przyczyny agresji oraz przeprowadza rozmowę ze stronami konfliktu wskazując im niestosowne zachowanie.
- 7) Informuje wychowawców o zdarzeniu.
- 8) Wychowawca informuje rodziców/opiekunów prawnych agresywnego małoletniego o zdarzeniu, zaleca przeprowadzenie przez rodziców/opiekunów prawnych rozmowy z małoletnim obejmującej obszar agresywnego zachowania.
- 9) Na wypadek zasadności zdyscyplinowania bardzo agresywnego małoletniego, lub przejawiającego często zachowania agresywne, dyrektor lub inny pracownik może podjąć decyzję o wezwaniu policji w celu podjęcia interwencji, która zapewni bezpieczeństwo małoletnim i personelowi Ośrodka.
- 10) W przypadku braku poprawy w zachowaniu małoletniego, wychowawca kieruje pisemną prośbę o zgłoszenie się rodzica/opiekuna prawnego do Ośrodka.
W trakcie spotkania wychowawca wykonuje następujące czynności:
 - a) przeprowadza rozmowę z rodzicem/opiekunem prawnym w celu otrzymania dodatkowych informacji na temat małoletniego. W szczególności poruszane są obszary dotyczące rozwoju emocjonalnego, społecznego, intelektualnego oraz kulturalnego małoletniego;
 - b) na wniosek wychowawcy rozmowę z rodzicem/opiekunem prawnym przeprowadza psycholog lub pedagog, który poddaje analizie stan psychofizyczny małoletniego, definiuje przyczyny występujących zaburzeń oraz zaleca wdrożenie przez rodziców/opiekunów prawnych stosownych metod wychowawczych;
 - c) w przypadku braku zmiany zachowania małoletniego psycholog lub pedagog w obecności rodziców/opiekunów prawnych przeprowadza z nim rozmowę.

Rozdział XI

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

§ 17

1. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet powinny być obwarowane następującymi zasadami:

- 1) Małoletni powinien być świadomy cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania swojej prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także podejmowanych przez siebie działań w Internecie. Obszar ten obejmuje:
 - a) lajkowanie określonych stron,
 - b) korzystanie z aplikacji randkowych, na których może spotkać dorosłych oraz innych małoletnich,
 - c) obserwowanie określonych stron lub osób w mediach społecznościowych,
 - d) właściwe ustawienia prywatności posiadanych kont.
- 2) Małoletni nie powinien ufać osobom poznanym za pośrednictwem Internetu.
- 3) Małoletni nie powinien spotykać się z osobami poznanymi przez Internet.
- 4) O każdej propozycji spotkania od nieznanymi osób w Internecie małoletni powinien poinformować niezwłocznie rodziców/opiekunów prawnych.
- 5) Małoletni nie powinien przekazywać swoich danych osobowych nieznanym osobom w Internecie.
- 6) Używane komunikatory internetowe powinny służyć małoletniemu jedynie do kontaktów ze znajomymi.
- 7) Małoletni powinni być świadomi z jakimi skutkami wiąże się hejt w Internecie.

Rozdział XII

Procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

§ 18

1. W przypadku, gdy Ośrodek zapewnia małoletnim dostęp do Internetu jego obowiązkiem jest zapewnienie bezpiecznego dostępu do sieci, aby wyeliminować możliwość skrzywdzenia albo wykorzystania małoletniego.
2. Strony internetowe z pornografią oraz hazardem powinny zostać zablokowane.
3. Dostęp małoletnich do Internetu musi być również tak nadzorowany, aby oni sami nie dopuścili się czynu zabronionego za pośrednictwem sieci internetowej Ośrodka.
4. Małoletni korzystający w Ośrodku z Internetu powinni podlegać procesowi edukacji, który dotyczyłby bezpiecznego korzystania z sieci.

5. Zasadnym jest aby sieć Internet udostępniona do użytkowania małoletnim posiadała zainstalowane i aktualizowane oprogramowanie:
 - 1) filtrujące treści internetowe;
 - 2) monitorujące korzystanie ze stron www;
 - 3) antywirusowe;
 - 4) antyspamowe;
 - 5) firewall.

Rozdział XIII

Ochrona danych osobowych i wizerunku małoletniego

§ 19

1. W Ośrodku dane osobowe małoletnich są chronione na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016, s. 1, sprost.: Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, s. 2), Ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1781 ze zm.) oraz innych przepisów szczególnych dotyczących przetwarzania danych osobowych.
2. Dyrektor zgodnie z przyjętą Polityką ochrony danych osobowych:
 - a) upoważnia personel Ośrodka do przetwarzania danych osobowych,
 - b) odbiera od personelu oświadczenia o zachowaniu tajemnicy danych osobowych,
 - c) zapewnia personelowi dostęp do szkoleń z ochrony danych osobowych.
3. Personel Ośrodka przetwarza dane osobowe małoletnich na podstawie ww. przepisów prawa oraz zgodnie z zasadami opisanymi w Polityce ochrony danych osobowych.

§ 20

1. Dyrektor Ośrodka zapewnia ochronę wizerunku małoletniego.
2. Wizerunek małoletniego podlega ochronie na podstawie:
 - a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE

- (Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, s.1 ze zm.) zwanym dalej RODO, ponieważ w zgodzie z art. 4 pkt 1 stanowi dane osobowe,
- b) Kodeksu cywilnego (Dz.U.2023.1610),
 - c) Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U.2022.2509).
3. Ośrodek powinien dysponować zgodą rodziców lub opiekunów pranych na przetwarzanie danych małoletniego w zakresie wizerunku, o której mowa w art. 7 RODO.
 4. Rozpowszechnianie wizerunku małoletniego wymaga zgody rodziców lub opiekunów prawnych - zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2509).
 5. Zgoda na rozpowszechnianie wizerunku małoletniego, o której mowa w ust. 4 nie jest wymagana w sytuacji, w której wystąpią okoliczności, o których mowa w art. 81 ust. 2 pkt 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, tj. „Zezwolenia nie wymaga rozpowszechnianie wizerunku osoby stanowiącej jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza”.
 6. Zgoda na rozpowszechnianie wizerunku powinna określać gdzie wizerunek małoletniego będzie publikowany (np. na stronie internetowej, w mediach społecznościowych, w gablocie ściiennej, w materiałach prasowych).
 7. Dyrektor Ośrodka przed każdą uroczystością z udziałem osób z zewnątrz, w tym rodziców/ opiekunów prawnych informuje, iż wykonane zdjęcia lub filmiki z udziałem innych małoletnich nie mogą być publikowane przez rodziców/opiekunów prawnych na prywatnych portalach społecznościowych, chyba że rodzice/opiekunowie prawni małoletnich wyrażą na to zgodę.

Rozdział XIV

Procedura weryfikacji przyszłego personelu

§ 21

1. Obowiązek przedłożenia informacji - zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego

1. Dyrektor Ośrodka, na podstawie art. 21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochrony małoletnich (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.) - przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad

- psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi – odbiera od ww. osoby informację - zaświadczenie z **Krajowego Rejestru Karnego** w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego; osoba mająca wykonywać ww. zadania jest zobowiązana do przedłożenia przysłanemu pracodawcy ww. informacji z Krajowego Rejestru Karnego;
2. osoba, z którą ma być nawiązany stosunek pracy lub która ma być dopuszczona do działalności, o której mowa w pkt. 1, posiadająca obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska, ponadto przedkłada pracodawcy informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi;
 3. osoba, z którą ma być nawiązany stosunek pracy lub która ma być dopuszczona do działalności, o której mowa w pkt. 1, składa pracodawcy oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa, oraz jednocześnie przedkłada informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla ww. celów;
 4. w przypadku gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w pkt. 3 i 4, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego osoba, z którą ma być nawiązany stosunek pracy lub która ma być dopuszczona do działalności, o której mowa w pkt. 1, składa pracodawcy oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego

- z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi;
5. osoba składająca oświadczenie, o którym mowa w pkt. 3 i 4 jest obowiązana do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „*Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia*”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia;
 6. informacje oraz oświadczenia, o których mowa w pkt. 1-5, Dyrektor Ośrodka załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi;
 7. wykonanie obowiązków, o których mowa w pkt. 1–5, nie jest wymagane przed dopuszczeniem do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, członka rodziny małoletniego, lub osoby znanej osobiście rodzicowi małoletniego albo przedstawicielowi ustawowemu małoletniego, gdy jest ona wykonywana w stosunku do małoletniego dziecka, którego rodzic albo przedstawiciel ustawowy są dopuszczającymi do działalności. Przez członka rodziny, o którym mowa powyżej, należy rozumieć osobę spokrewnioną albo osobę niespokrewnioną, pozostającą w faktycznym związku oraz wspólnie zamieszkującą i gospodarującą.
 8. Dyrektor nie odbiera zaświadczeń od personelu administracyjnego i pracowników obsługi zatrudnianych w Ośrodku jeżeli zakres ich obowiązków nie jest związany z celami, o którym mowa w pkt. 1 jak również nie wynika z nich konieczność wykonywania ww. czynności na rzecz małoletnich, tym samym nie podlegają one dyspozycji art. 21 u.p.z.p.s.

2. Weryfikacja w Rejestrze Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym oraz Centralnym Rejestrze Orzeczeń Dyscyplinarnych

- a) Dyrektor Ośrodka na podstawie art. 21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochrony małoletnich (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.) - przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi – uzyskuje informacje, czy dane takiej osoby są zamieszczone w **Rejestrze Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym – Rejestr z dostępem ograniczonym** lub w **Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze**;
- b) informacje, o których mowa w pkt.1, dyrektor utrwała w formie wydruku i załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi;
- c) wykonanie obowiązków, o których mowa w pkt. 1, nie jest wymagane przed dopuszczeniem do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, członka rodziny małoletniego, lub osoby znanej osobiście rodzicowi małoletniego albo przedstawicielowi ustawowemu małoletniego, gdy jest ona wykonywana w stosunku do małoletniego dziecka, którego rodzic albo przedstawiciel ustawowy są dopuszczającymi do działalności. Przez członka rodziny, o którym mowa powyżej, należy rozumieć osobę spokrewnioną albo osobę niespokrewnioną, pozostającą w faktycznym związku oraz wspólnie zamieszkującą i gospodarującą.
- d) Dyrektorowi Ośrodka na podstawie art. 85x ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.) w stosunku do osoby ubiegającej się o zatrudnienie na stanowisku nauczyciela oraz nauczycieli zatrudnionych w Ośrodku przysługuje prawo do uzyskania informacji z **Centralnego**

Rejestru Orzeczeń Dyscyplinarnych prowadzonego przez Ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania;

- e) Dyrektor składa wnioski o udzielenie informacji z rejestru, o którym mowa w pkt. 4 jeżeli:
- a) ustalił za pomocą narzędzia informatycznego udostępnionego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, że numer PESEL nauczyciela lub osoby ubiegającej się o zatrudnienie na stanowisku nauczyciela znajduje się w rejestrze,
 - b) nauczyciel lub osoba ubiegająca się o zatrudnienie na stanowisku nauczyciela nie posiada numeru PESEL.

Rozdział XV

Monitoring stosowania procedur - standardy ochrony małoletnich

§22

1. Personel Ośrodka zobowiązany jest zapoznać się ze standardami ochrony małoletnich i potwierdzić ten fakt własnoręcznym podpisem w Wykazie osób zapoznanych ze standardami ochrony małoletnich (załącznik nr 3).
2. Przeprowadzanie skutecznego monitoringu w zakresie stosowania procedur związanych ze standardami ochrony małoletnich jest istotnym zadaniem Ośrodka.
3. Pani Beata Cisowska jest odpowiedzialna za realizację procedury określonej w standardach ochrony małoletnich.
4. Osoba, o której mowa w ustępie nr 3 jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji standardów ochrony małoletnich oraz za reagowanie na sygnały naruszenia zapisów standardów ochrony małoletnich i prowadzenie rejestru zgłoszeń, jak również za proponowanie zmian w przyjętych standardach ochrony małoletnich.
5. Osoba wskazana w ust. 3 przeprowadza wśród personelu Ośrodka raz na 2 lata ankietę monitorującą poziom realizacji standardów ochrony małoletnich w Ośrodku. Ankieta stanowi załącznik nr 2 do niniejszego dokumentu.
6. Przeprowadzona ankieta ma na celu zebranie informacji od personelu w zakresie aktualizacji przyjętych procedur standardów ochrony małoletnich oraz wskazywać ewentualne naruszenia przyjętych procedur.

7. Aktualizacja i ocena standardów ochrony małoletnich odbywa się nie rzadziej niż raz na 2 lata i jest realizowana przez osobę wskazaną w ust. 3 i dokumentowana za pomocą raportu.
8. Osoba wskazana w ust. 3 jest odpowiedzialna za prowadzenie Rejestru zgłoszeń zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu małoletnich, stanowiącego załącznik nr 5 do niniejszego dokumentu.

Rozdział XVI

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu Ośrodka do stosowania standardów ochrony małoletnich, zasady przygotowania personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania podejmowanych czynności

§ 23

1. Od osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu do stosowania standardów nie jest wymagana wiedza specjalistyczna, jednakże wymaga się pełnej znajomości przyjętych w Ośrodku standardów ochrony małoletnich oraz stosowania ich w praktyce, jak również systematycznego pogłębiania wiedzy z zakresu szeroko pojętej problematyki ochrony małoletnich.
2. W przypadku pedagoga, psychologa wymagana jest podstawowa wiedza z zakresu emocjonalnych symptomów krzywdzenia.
3. Personel powinien zostać przygotowany do stosowania standardów ochrony małoletnich oraz zapoznany z treścią przyjętej procedury.
4. Osoba wskazana w par. 22 ust. 3 jest zobowiązana do zapoznania z przyjętymi standardami ochrony małoletnich personelu (w wersji pełnej) oraz nadzoru nad zapoznaniem z nimi (w wersji skróconej) małoletnich np. na przeznaczonych temu celowi zajęciach, a ponadto udostępnienia, w miejscach wskazanych w niniejszym dokumencie, treści standardów dla rodziców/opiekunów prawnych oraz małoletnich w celu umożliwienia zaznajomienia się z nimi i ich stosowania.
5. Personel jest zobowiązany zapoznać się ze standardami ochrony małoletnich i potwierdzić ten fakt własnoręcznym podpisem w Wykazie osób zapoznanych ze standardami ochrony małoletnich stanowiącym **załącznik nr 3** do niniejszego dokumentu.

Rozdział XVII

Przepisy końcowe

1. Standardy ochrony małoletnich wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

2. Wykaz załączników:

Załącznik nr 1 – Standardy Ochrony Małoletnich wersja skrócona dla małoletnich.

Załącznik nr 2 – Ankieta dotycząca ochrony małoletnich.

Załącznik nr 3 – Wykaz osób zapoznanych ze standardami ochrony małoletnich.

Załącznik nr 4 - Karta zgłoszenia zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu małoletnich.

Załącznik nr 5 - Rejestr zgłoszeń zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu małoletnich.